

zaaknummer 2011-T451 (2)

28 november 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. J.P.A. Thijssen,

tegen:

[naam],
ingetreden in 1943 bij de Broeders van Scheppers en
uitgetreden in 1958,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,

[naam],
ingetreden in 1953 bij de Broeders van Scheppers en
uitgetreden in 1961,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 juni 2014. Op 7 augustus 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciaal Overste van de Broeders van Scheppers. Op 29 oktober 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mevrouw mr. J.P.A. Thijssen. Namens de congregatie is niemand verschenen.

2. De klacht

- 2.1. Klager heeft in de periode 1950 tot 1963 het jongensinternaat [naam] in [plaats] bezocht. Deze instelling stond onder leiding van de Broeders van Scheppers.

Aangeklaagde 1

Klager is seksueel misbruikt door aangeklaagde 1. Deze broeder was werkzaam als kok in het jongensinternaat. Klager herinnert zich dat hij een kanarie had.

Aangeklaagde 1 droeg een pij. Klager hielp aangeklaagde 1 in de keuken met koken.

Aangeklaagde 1 leek een aardige man. Klager kan zich niet precies herinneren, hoe het seksuele contact is ontstaan. Wel weet klager dat hij soms met hem de kanaries verzorgde en aangeklaagde 1 dan met zijn hand in de broek van klager zat, zijn andere hand onder zijn pij had en tegen klager aanstootte. Soms wilde aangeklaagde 1 dat klager met zijn hand aan aangeklaagdes geslacht zat. Klager had toen geen besef van wat er gebeurde, vond het niet prettig en wilde dat het zo snel mogelijk voorbij was. Klager begreep toen ook niet wat er gebeurde, waardoor aangeklaagde 1 stopte. Ditzelfde gebeurde ook wel in het kippenhok, waar klager dan eieren mocht rapen en de kippen voeren. Regelmatig kreeg klager dan door aangeklaagde 1 wat lekkers toegestopt.

Ook kwam het voor dat klager 's nachts door aangeklaagde uit zijn bed werd gehaald en naar het bed van aangeklaagde 1 werd meegenomen. Dit was een kamertje bij de kapel, een verdieping lager dan de slaapzaal waar de kinderen sliepen. Aangeklaagde betastte klager dan aan de geslachtsdelen. Later lag klager met een broer op een tweepersoonsslaapkamer en ook daar kwam aangeklaagde 1 klager halen.

Het hierboven beschreven seksuele misbruik door aangeklaagde 1 heeft met grote regelmaat minstens vijf jaren geduurd in de periode 1955-1960.

Aangeklaagde 2

Klager is eveneens seksueel misbruikt door aangeklaagde 2. Aangeklaagde 2 was novice. Deze broeder was er alleen in de weekenden, want door de week zat hij in [plaats] op de kweekschool. Aangeklaagde 2 probeerde klager aanvankelijk wat meer kennis bij te brengen over wiskunde. Dan kwam hij dichterbij en dichterbij en tegen klager aanzitten. Klager zat toen in de puberteit, begon zelf dingen spannend te vinden, maar verzag niet wat er allemaal gebeurde. Aangeklaagde 2 had, ondanks dat hij door de week in [plaats] zat, wel een aparte kamer. Klager kreeg de sleutel van hem, zodat hij zich kon terugtrekken. Klager hield bijvoorbeeld niet van voetbal en dit gaf klager de gelegenheid zich daaraan te onttrekken. Aangeklaagde 2 heeft seksuele voorlichting gegeven aan klager en bracht het ook in praktijk met klager. In de weekenden werd klager door hem uitgenodigd op zijn kamer. Aangeklaagde 2 wilde dan dat klager zich uitkleedde en zo werd dan de tijd verdreven. Regelmatig wilde aangeklaagde 2 dat klager hem pijpte, wat klager afschuwelijk vond stinken en smerig smaken. Desondanks is dit tientallen malen gebeurd. Het misbruik is jaren doorgedaan, deels omdat klager er ook een soort van spanning en genot aan ontleende, maar vooral doordat klager afhankelijk was van deze opvoeders. Klager begreep niet goed wat er gebeurde; hij begreep wel dat dit gedrag niet normaal is tussen een kind en een volwassene.

- 2.2 De gevolgen van het seksuele misbruik voor het persoonlijke leven van klager zijn ernstig.
Het seksuele misbruik draagt klager al vanaf zijn jonge jeugd als een zware last met zich mee. Deze last uit zich onder andere in een soort van uittreding uit zijn lichaam bij gebeurtenissen die klager vervelend of niet prettig vindt.
Daarnaast geeft klager aan dat zijn seksuele beleving door het seksuele misbruik is verpest. Seksualiteit is voor hem een beladen onderwerp, hetgeen hem tijdens zijn huwelijk en ook in latere relaties zeer beperkt heeft en ook druk heeft gelegd op deze relaties.
- 2.3. Voor klager is het belangrijk dat er vanuit verantwoordelijken van de Katholieke Kerk erkenning komt van hetgeen er is voorgevallen. Dit betekent erkenning van het seksueel misbruik en het daarmee aan hem berokkende leed. Daarnaast zou klager aanspraak willen maken op een financiële genoegdoening.

3. Het verweer

De aangeklaagden zijn onvindbaar en het is onbekend of ze zijn overleden. In het kader van deze procedure kunnen ze geen weerwoord geven.

[Naam], Provinciaal Overste van de Broeders van Scheppers, heeft de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Over de aangehaalde feiten bezitten de Broeders geen gegevens. De Broeders hebben geen reden om te twijfelen aan de waarachtigheid van de verklaringen van klager, maar bij gebrek aan gegevens kunnen zij ze ook niet bevestigen of erkennen.
Alleszins wensen de Broeders van Scheppers hun diepe spijt en schaamte uit te drukken voor elke vorm van misbruik, waarvan klager het slachtoffer zou geweest zijn in een internaat van de congregatie. Dergelijke zaken mochten nooit gebeuren.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

- 4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager de aangeklaagden verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van de aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden, dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagden 1 en 2, zoals door klager in het klaagschrift is beschreven (zie punt 2.1.).
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld.
Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de stukken van [instelling] d.d. 23 juli 2001 en november 2002 waaruit naar voren komt dat klager in het verleden - vóór 2010, het moment waarop seksueel misbruik in de R.- K. Kerk in de media kwam - al heeft verteld over het misbruik door aangeklaagden. Hierbij is van belang dat klager destijds concreet heeft verteld dat hij op het internaat in [plaats] is misbruikt door de kok en door degene die hem bijles wiskunde gaf.
Een en ander in onderling verband en samenhang bezien geeft naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende ondersteuning aan de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door de aangeklaagden. (geen erg fraaie zin).
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door de aangeklaagden met misbruik van gezag en waarbij klager in een afhankelijkheidsrelatie jegens aangeklaagden verkeerde hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat de aangeklaagden zijn uitgetreden en ook mogelijk zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Broeders van Scheppers de klacht tegen aangeklaagden 1 en 2 gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 november 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en mevrouw drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.